

Sygn. akt II Ca 355/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 września 2014 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Aurelia Pietrzak

po rozpoznaniu w dniu 30 września 2014 r. w Bydgoszczy

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa R. G.

przeciwko (...) spółki akcyjnej z siedzibą w W.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda od wyroku Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 5 marca 2014 r. sygn. akt I C 3646/13

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi Rejonowemu w Bydgoszczy do ponownego rozpoznania pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego.

II Ca 355/14

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest zasadna.

Z uwagi na rozpoznanie sprawy w postępowaniu uproszczonym Sąd Okręgowy na podstawie art. 505¹³ § 2 k.p.c. ograniczył uzasadnienie jedynie do wyjaśnienia podstawy prawnej wyroku zapadłego w postępowaniu apelacyjnym z przytoczeniem przepisów prawa.

Na wstępie należy zauważyć, że istota zarzutów skarżącego sprowadzała się do zakwestionowania ustalenia przez Sąd Rejonowy, że w rozpoznawanej sprawie prawa z umowy ubezpieczenia nie zostały przeniesione na nabywcę przedmiotu ubezpieczenia (powoda), że pozwany ubezpieczyciel nie wyraził zgody na takie przeniesienie (art. 823 § 1 k.c.), co w konsekwencji prowadziło do stwierdzenia, że powód nie ma legitymacji procesowej czynnej i oddalenia powództwa.

Z przedłożonych przez powoda dokumentów w postaci umowy ubezpieczenia pojazdu marki P. z dnia 28 lipca 2009 r. oraz Ogólnych Warunków Ubezpieczenia AC niewątpliwie wynika, że powód będący leasingobiorcą przedmiotu ubezpieczenia został określony w tej umowie jako ubezpieczający, natomiast jako ubezpieczony wskazany został (...) Sp. z o.o. w G. - leasingodawca i jednocześnie właściciel pojazdu. Stan faktyczny sprawy wskazuje zatem, że doszło do zawarcia umowy ubezpieczenia na rzecz osoby trzeciej w rozumieniu art. 808 k.c. – tj. na rzecz (...) Sp. z o.o. w G..

Zgodnie z przywołanym przepisem, ubezpieczający może zawrzeć umowę ubezpieczenia na cudzy rachunek, przy czym ubezpieczony może nie być imiennie wskazany w umowie, chyba że jest to konieczne do określenia przedmiotu ubezpieczenia. Ubezpieczający ubezpiecza zatem cudzy interes majątkowy, ale działa przy tym we własnym imieniu, co

powoduje, że kto inny jest ubezpieczającym, a kto inny osobą, w której interesie majątkowym zawiera się ubezpieczenie (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 stycznia 2000 r., I CKN 331/98).

Taka też sytuacja miała miejsce w rozpoznawanej sprawie, co potwierdzają § 3 ust. 27 i § 28 ust. 1 OWU AC, zgodnie z którymi ubezpieczonym jest osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej będąca właścicielem pojazdu, na rzecz której zawarto umowę, odszkodowanie wypłacane jest ubezpieczonemu (k. 40-49 akt). Ubezpieczonym i jednocześnie właścicielem przedmiotu ubezpieczenia był niewątpliwie (...) Sp. z o.o. w G. i to temu podmiotowi przysługiwały co do zasady roszczenia z umowy ubezpieczenia.

Ustalenia poczynione przez Sąd Rejonowy w powyższym zakresie były prawidłowe. Sąd ten nie nadał jednak odpowiedniego znaczenia i nie dokonał właściwej oceny okoliczności zbycia przedmiotu ubezpieczenia, co trafnie zauważył w swojej apelacji skarżący. Z przedłożonego przez powoda pisma z dnia 30 sierpnia 2011 r. wynika, że umowa leasingu, której przedmiotem było auto P. została całkowicie spłacona, a wszelkie zobowiązania powoda wobec leasingodawcy wygasły (k. 59 akt). W tej sytuacji zastosowanie powinien znaleźć art. 823 § 1 k.c.

Zgodnie z przywołanym przepisem, w razie zbycia przedmiotu ubezpieczenia prawa z umowy ubezpieczenia mogą być przeniesione na nabywcę przedmiotu ubezpieczenia. Przeniesienie tych praw wymaga zgody ubezpieczyciela, chyba że umowa ubezpieczenia lub ogólne warunki ubezpieczenia stanowią inaczej.

W ocenie Sądu Okręgowego w okolicznościach rozpoznawanej sprawy istniały, wbrew stanowisku Sądu Rejonowego, podstawy do uznania, że w istocie doszło do przeniesienia uprawnień z umowy ubezpieczenia z (...) Sp. z o.o. w G. na rzecz powoda R. G. oraz do przyjęcia, że pozwany ubezpieczyciel wyraził na powyższe zgodę. Wykładnia oświadczenia woli złożonego przez (...) Sp. z o.o. w G. zawartego w przywołanym już piśmie z dnia 30 sierpnia 2011 r. dokonana w oparciu o art. 65 § 2 k.c., pozwala na stwierdzenie, że wolą ubezpieczonego było przeniesienie praw z umowy ubezpieczenia na podmiot, który nabył pojazd.

Zdaniem Sądu Okręgowego w sprawie spełniony został także wymóg wyrażenia przez ubezpieczyciela zgody na przejście praw i obowiązków z umowy ubezpieczenia na nabywcę przedmiotu objętego ochroną ubezpieczeniową. Zgodzić się należy z twierdzeniami skarżącego, że przepis art. 823 § 1 k.c., jak również postanowienia ogólnych warunków ubezpieczenia nie regulują sposobu, czy też formy wyrażenia zgody przez ubezpieczyciela, w szczególności nie przewidują formy pisemnej. W tej sytuacji zastosowanie znajdują przepisy ogólne. I tak stosownie do art. 63 k.c., jeżeli do dokonania czynności prawnej potrzebna jest zgoda osoby trzeciej (tu ubezpieczyciela), osoba ta może wyrazić zgodę także przed złożeniem oświadczenia przez osoby dokonywające czynności albo po jego złożeniu. Zgoda wyrażona po złożeniu oświadczenia ma moc wsteczną od jego daty.

W realiach rozpoznawanej sprawy należało uznać, że pozwany taką zgodę wyraził, o czym świadczy jego zachowanie w toku postępowania likwidacyjnego. Pozwany ubezpieczyciel jeszcze na etapie przedsądowym nie kwestionował bowiem legitymacji powoda do uzyskania odszkodowania, prowadził z nim korespondencję, a następnie przekazał bezsporną część roszczenia na wskazany przez niego rachunek bankowy.

Powyższe okoliczności stanowią podstawę do przyjęcia domniemania w trybie art. 231 k.p.c., że pozwany w istocie wyraził zgodę na przejście uprawnień z umowy ubezpieczenia na powoda.

W tym stanie rzeczy stwierdzając, że powód nie ma legitymacji procesowej czynnej, Sąd Rejonowy nie rozpoznał istoty sprawy, której przedmiotem było żądanie zasądzenia odszkodowania za naprawę auta wykonaną przez powoda. W konsekwencji zaskarżony wyrok podlegał uchyleniu na mocy art. 505¹² § 1 k.p.c. Rozpoznając sprawę ponownie Sąd pierwszej instancji zbada zasadność powództwa i w razie konieczności ustali wysokość odszkodowania należnego powodowi, a także rozstrzygnie o kosztach instancji odwoławczej (art. 108 § 2 k.p.c.).